

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

16.05.2019 № 659

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
13 червня 2019 р.
за № 612/33583

Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу

Відповідно до [частини другої](#) статті 30 Закону України «Про охорону праці», [пункту 8](#) Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (із змінами), з метою профілактики травматизму в закладах освіти та приведення нормативно-правових актів у відповідність до законодавства України НАКАЗУЮ:

1. Затвердити [Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу](#), що додається.
2. Визнати таким, що втратив чинність, [наказ Міністерства освіти і науки України від 31 серпня 2001 року № 616](#) «Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2001 року за № 1093/6284 (із змінами).
3. Сектору мобілізаційної роботи, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (Цимбал А.А.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому законодавством порядку.
4. Управлінню адміністративно-господарського та організаційного забезпечення (Єрко І.А.) в установленому порядку зробити відмітку у справах архіву.
5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Хобзея П.К.

Міністр

Л.М. Гриневич

ПОГОДЖЕНО:

Міністр соціальної політики України
Заступник Міністра охорони здоров'я України
Голова Спільного представницького органу
об'єднань профспілок
Голова Державної регуляторної служби України
Голова Державної служби статистики України

А. Рева
П. Ковтонюк
Г.В. Осовий
К. Ляпіна
І. Вернер

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
16 травня 2019 року № 659
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
13 червня 2019 р.
за № 612/33583

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу

I. Загальні положення

1. Це Положення встановлює єдиний порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, що сталися з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, стажистами, клінічними ординаторами, аспірантами, докторантами (далі - здобувачі освіти) під час освітнього процесу, у тому числі під час трудового та професійного навчання в закладах освіти і в організаціях, на підприємствах на території України, і поширюється на заклади дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної, спеціалізованої, фахової передвищої, вищої освіти та заклади післядипломної освіти (далі - заклади освіти) незалежно від форм власності й підпорядкування.

2. Дія цього Положення не поширюється на:

1) працівників, які працюють на умовах трудового договору (контракту) або фактично допущені до роботи в закладах освіти;

2) здобувачів освіти закладів освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України.

3. У цьому Положенні терміни вжито в таких значеннях:

мікротравма (рана, пошкодження) - пошкодження, що виникає внаслідок впливу невеликих за інтенсивністю зусиль і призводить до порушення функції та мікроструктури тканин людини;

нещасний випадок - обмежена в часі подія, раптовий вплив небезпечного чинника чи середовища, що сталися під час освітнього процесу, внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю чи настала смерть здобувача освіти;

отруєння або інтоксикація - порушення функцій чи ушкодження органів людини внаслідок дії отруту або токсинів, що потрапили до організму чи утворилися в ньому;

травма - порушення анатомічної функції тканин або органів людини, спричинене зовнішньою дією або впливом зовнішнього чинника.

Інші терміни вжито у значеннях, наведених у Законах України [«Про освіту»](#), [«Про охорону праці»](#), [«Про дорожній рух»](#), [Кодексі цивільного захисту України](#) та інших нормативно-правових актах з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

4. Розслідуванню підлягають нещасні випадки, що трапилися із здобувачами освіти під час освітнього процесу та призвели до ушкодження здоров'я на один робочий (навчальний) день і більше чи їх смерті через:

травми різного походження, отруєння, теплові удари, опіки, обмороження, утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою;

інші ушкодження, отримані внаслідок аварій, пожеж, стихійного лиха (землетруси, зсуви, повені, урагани, інші надзвичайні події), контакту з представниками тваринного та рослинного світу.

5. Розслідуванню підлягають нещасні випадки, що сталися:

під час проведення навчальних занять (лекцій, уроків, практичних, лабораторних занять, інших занять та в перервах між ними) відповідно до навчальних, виробничих і наукових планів та розкладу занять;

під час прямування на заняття з одного корпусу закладу освіти до іншого пішки чи на транспорті, якщо це визначено навчальними, виробничими і науковими планами та розкладом занять;

під час проведення позакласних, позашкільних та інших заходів у вихідні, святкові та канікулярні дні, якщо ці заходи здійснюються під безпосереднім керівництвом працівника закладу освіти (викладача, вчителя, вихователя, класного керівника, майстра виробничого навчання тощо) або іншої особи, яка призначена наказом закладу освіти за його згодою;

під час занять із трудового та професійного навчання, проведення професійних, науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, виробничої та навчальної практики, які проводяться відповідно до навчальних планів у закладах освіти або на ділянках (територіях), що їм належать;

під час роботи у шкільних лісництвах, на навчально-дослідних ділянках закладу освіти;

під час роботи та відпочинку у студентських, учнівських об'єднаннях (таборах праці і відпочинку, дитячих оздоровчих таборах при закладах освіти тощо);

під час проведення спортивних змагань, тренувань, оздоровчих заходів, екскурсій, походів, експедицій, організованих закладом освіти у встановленому порядку;

під час перевезень здобувачів освіти до місця проведення навчання, інших заходів і у зворотному напрямку в разі організованого прямування їх на запланований захід на транспорті або пішки.

6. Факт ушкодження здоров'я внаслідок нещасного випадку встановлюється та засвідчується закладом охорони здоров'я.

Документом, який підтверджує ушкодження здоров'я особи, є довідка закладу охорони здоров'я.

Заклад охорони здоров'я, куди доставлено потерпілого внаслідок нещасного випадку, що стався під час освітнього процесу, або в якому лікується чи перебуває на обліку під час лікування потерпілий, на письмовий запит керівника закладу освіти надає довідку про характер і тяжкість ушкодження потерпілого (далі - довідка).

7. Нещасні випадки, що сталися із здобувачами освіти у випадках, не зазначених у пункті 5 цього розділу, розслідуються і беруться на облік згідно з [Порядком розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2001 року № 270 (зі змінами) (далі - Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру).

8. Нещасні випадки, що трапилися із здобувачами освіти, які мешкають у гуртожитках закладів освіти, і пов'язані з порушенням правил перебування в гуртожитках, затверджених в установленому порядку, розслідуються та беруться на облік відповідно до [Порядку розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру](#).

9. Контроль за правильним і своєчасним розслідуванням і обліком нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти, а також проведенням заходів щодо попередження нещасних випадків здійснює засновник (засновники) приватного закладу освіти, керівник органу управління освітою, іншого державного органу, до сфери управління якого належить заклад освіти.

10. Громадський контроль здійснюють професійні спілки через своїх представників у закладі освіти, а також уповноважені найманими працівниками особи закладу освіти з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

II. Розслідування нещасних випадків

1. Про кожний нещасний випадок, що трапився із здобувачами освіти за обставин, що визначені в пункті 5 розділу I цього Положення, потерпілий або свідок нещасного випадку повинен повідомити учителя, вихователя, викладача, іншого працівника, що був присутній під час проведення заходів освітнього процесу в закладі освіти чи за його межами, який зобов'язаний:

терміново організувати надання домедичної допомоги потерпілому та викликати бригаду швидкої медичної допомоги, у разі потреби за відсутності в населеному пункті станцій швидкої медичної допомоги - його транспортування до найближчого закладу охорони здоров'я;

зберегти обстановку на місці в тому стані, у якому вона була на момент події (якщо це не загрожує життю та здоров'ю тих, хто там перебуває, і не призведе до ще тяжчих наслідків);

негайно повідомити про те, що сталося, керівника закладу освіти та особу, яка є відповідальною за охорону праці, безпеку життєдіяльності в закладі освіти.

Якщо нещасний випадок трапився під час походів, екскурсій або інших заходів поза територією району або міста, де розташовано заклад освіти, особа, відповідальна за проведення заходу, негайно повідомляє також орган управління освітою за місцем події.

2. Керівник закладу освіти, одержавши повідомлення про нещасний випадок, зобов'язаний негайно:

вжити заходів щодо усунення причин, що викликали нещасний випадок;

повідомити батьків, інших законних представників потерпілого;

направити письмовий запит до закладу охорони здоров'я для отримання довідки;

протягом доби утворити наказом комісію із розслідування нещасного випадку у складі не менше ніж три особи та організувати розслідування нещасного випадку.

Якщо заклад охорони здоров'я відмовляє в наданні довідки, строк проведення розслідування може бути продовжено на час, потрібний для отримання та опрацювання довідки.

Під час розслідування потрібно брати до уваги довідку, яку надають батьки, інші законні представники потерпілого, у тому числі після завершення лікування.

Про нещасний випадок, що стався із здобувачем освіти через отруєння, нанесення тілесних ушкоджень унаслідок протиправних дій, інших правопорушень під час освітнього процесу, керівник закладу освіти також повідомляє органи поліції та заклад громадського здоров'я відповідної території.

3. До складу комісії із розслідування нещасних випадків входять:

заступник керівника закладу освіти, який є відповідальним за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності закладу освіти (голова комісії) і пройшов навчання та перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності відповідно до [Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України](#), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18 квітня 2006 року № 304, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 липня 2006 року за № 806/12680 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22 листопада 2017 року № 1514);

керівник служби охорони праці закладу освіти або особа, на яку наказом закладу освіти покладено ці обов'язки;

представник первинної профспілкової організації закладу освіти, а в разі відсутності в закладі освіти профспілки - уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності;

представник органу батьківського самоврядування (за згодою).

Якщо чисельність працівників закладу освіти менше ніж 20 осіб (заклад дошкільної, позашкільної освіти тощо), керівник закладу освіти наказом утворює комісію із розслідування нещасного випадку за участю представника засновника (засновників) приватного закладу освіти, органу управління освітою, іншого державного органу, до сфери управління якого належить заклад освіти (за згодою), та представника первинної профспілкової організації закладу освіти, а в разі відсутності в закладі освіти профспілки -

уповноваженої найманими працівниками особи з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

До складу комісії із розслідування нещасного випадку не входить працівник закладу освіти, який безпосередньо відповідає за стан охорони праці, безпеки життєдіяльності у структурному підрозділі (лабораторія, кабінет, майстерня тощо), де стався нещасний випадок.

4. Потерпілий, його батьки, інші законні представники мають право брати участь у роботі комісії із розслідування нещасного випадку, надавати свої пояснення та пропозиції, додавати до матеріалів розслідування документи, що пояснюють причини та обставини нещасного випадку, викладати в письмовій чи усній формі свою особисту думку щодо нещасного випадку та отримувати від комісії із розслідування нещасного випадку інформацію про хід проведення розслідування.

5. Потерпілий, його батьки, інші законні представники можуть звернутися до керівника закладу освіти з письмовою заявою про нерозголошення інформації про наслідки нещасного випадку, якщо така інформація може завдати моральної шкоди потерпілому.

6. Комісія із розслідування нещасного випадку зобов'язана протягом п'яти робочих днів із дати її утворення провести розслідування нещасного випадку. У разі потреби проведення експертиз, лабораторних досліджень, випробувань, надання інших документів для встановлення обставин та причин нещасного випадку строк розслідування може бути продовжено, але не більше ніж на один місяць. Рішення про таке продовження приймає комісія із розслідування нещасного випадку. Керівник закладу освіти, який призначив розслідування, видає наказ про продовження строку розслідування.

7. Під час розслідування нещасного випадку комісія із розслідування нещасного випадку повинна:

з'ясувати обставини та причини нещасного випадку;

отримати пояснення від потерпілого (за можливості);

виявити й опитати свідків та осіб, які допустили порушення нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності;

визначити, чи пов'язаний нещасний випадок з освітнім процесом;

розробити заходи щодо попередження подібних нещасних випадків;

скласти акт розслідування нещасного випадку ([додаток 1](#));

скласти акт про нещасний випадок, що стався із здобувачем освіти (вихованцем, учнем, студентом, курсантом, слухачем, стажистом, клінічним ординатором, аспірантом, докторантом закладу освіти), за формою Н-Н (далі - акт Н-Н) ([додаток 2](#)), якщо нещасний випадок пов'язаний з освітнім процесом, у п'яти примірниках, які затверджує керівник закладу освіти.

До акта Н-Н додають пояснення свідків, потерпілого та інші документи щодо обставин нещасного випадку, наявності шкідливих і небезпечних чинників та довідку.

8. До матеріалів розслідування нещасного випадку належать:

копія наказу (розпорядження) закладу освіти про утворення комісії з розслідування нещасного випадку;

акт розслідування нещасного випадку;

акт Н-Н (у разі складання) з додатками;

протоколи засідання комісії із розслідування нещасного випадку;

копія наказу (розпорядження) закладу освіти про вжиття запропонованих комісією із розслідування нещасного випадку заходів щодо запобігання виникненню подібних нещасних випадків.

9. Акт розслідування нещасного випадку та акт Н-Н підписують голова та всі члени комісії із розслідування нещасного випадку. У разі незгоди зі змістом акта Н-Н член комісії із розслідування нещасного випадку письмово викладає свою думку, що додається до акта і є його невід'ємною частиною, про що робиться запис в акті Н-Н.

10. Керівник закладу освіти забезпечує правильне і своєчасне розслідування та облік нещасних випадків, складання акта розслідування нещасного випадку та акта Н-Н, розроблення і виконання заходів щодо усунення причин нещасного випадку.

11. Керівник закладу освіти протягом одного робочого дня після одержання актів і матеріалів, підготовлених комісією із розслідування нещасного випадку за підсумками її роботи, повинен розглянути і затвердити акт розслідування нещасного випадку та акт Н-Н (у разі складання).

Примірники затвердженого акта Н-Н протягом трьох робочих днів керівник закладу освіти надає або надсилає поштою з повідомленням:

потерпілому, батькам, іншим законним представникам потерпілого;

керівнику структурного підрозділу закладу освіти, де стався нещасний випадок;

начальнику служби охорони праці закладу освіти або особі, на яку покладено ці обов'язки (відповідальному);

засновнику (засновникам) приватного закладу освіти, органу управління освітою, іншим державним органам, до сфери управління яких належить заклад освіти;

первинній профспілковій організації відповідної профспілки або уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці (у разі, якщо немає профспілки в закладі освіти).

12. У разі відмови керівника закладу освіти від утворення комісії із розслідування нещасного випадку і складання акта розслідування нещасного випадку та акта Н-Н, а також у разі незгоди потерпілого, його батьків, інших законних представників зі змістом або висновками акта Н-Н питання щодо розслідування нещасного випадку за письмовою заявою потерпілого, його батьків, інших законних представників розглядають засновник (засновники) приватного закладу освіти, орган управління освітою вищого рівня, інший державний орган, до сфери управління якого належить заклад освіти, у строк, який не перевищує 10 робочих днів із дня подання такої письмової заяви.

13. Нещасний випадок, про який потерпілий не повідомив керівника закладу освіти протягом робочого (навчального) дня, коли трапився нещасний випадок, або наслідки якого проявилися не відразу і підтверджені закладом охорони здоров'я, розслідується протягом місяця з дня одержання письмової заяви потерпілого, його батьків, інших законних представників згідно з цим Положенням (незалежно від строку настання нещасного випадку). У цьому разі питання про складання акта Н-Н вирішується комісією із розслідування нещасного випадку, яка утворюється наказом закладу освіти, після всебічної перевірки заяви про нещасний випадок з урахуванням усіх обставин, довідки закладу охорони здоров'я про характер і тяжкість ушкодження потерпілого, можливої причини її походження, свідчень учасників (свідків) та інших доказів.

14. Якщо погіршення стану здоров'я потерпілого від нещасного випадку сталося внаслідок загального захворювання, хвороби, що підтверджено відповідною довідкою закладу охорони здоров'я, нещасний випадок розслідується за первинним діагнозом, при цьому наслідок погіршення стану здоров'я не враховується, акт Н-Н не складається.

15. Нещасні випадки, гострі професійні захворювання (отруєння), що сталися із здобувачами освіти під час проходження ними виробничої практики на підприємстві, в установі, організації (далі - підприємство) під керівництвом посадових осіб цього підприємства, розслідуються комісією підприємства, де стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння), за участю представника закладу освіти і беруться на облік підприємством.

16. Нещасні випадки, що сталися на підприємстві зі здобувачами освіти закладів освіти, які проходять виробниче навчання, практику або виконують роботу під керівництвом учителя, викладача, майстра виробничого навчання закладу освіти на дільниці, виділеній підприємством для цієї мети, розслідуються комісією із розслідування нещасного випадку закладу освіти спільно з представником підприємства, оформляються актом про нещасний випадок за формою Н-Н, беруться на облік органом управління освітою, закладом освіти.

17. Нещасний випадок, що стався під час проведення походів, екскурсій, експедицій з навчальною метою поза територією району або міста, де розташовано заклад освіти, розслідується комісією органу управління освітою, в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці якої стався нещасний випадок. Якщо не може прибути для участі у розслідуванні представник закладу освіти, із здобувачем освіти якого стався нещасний випадок, до складу комісії з розслідування нещасного випадку включають представника такого самого за типом закладу освіти.

Матеріали розслідування нещасного випадку надсилають до органу управління освітою за місцезнаходженням закладу освіти та керівникові закладу освіти, зі здобувачем освіти якого стався нещасний випадок.

18. Після закінчення лікування або у разі смерті потерпілого від нещасного випадку відповідно до довідки закладу охорони здоров'я керівник закладу освіти складає та надсилає в десятиденний строк усім особам і організаціям, зазначеним у пункті 11 цього розділу, яким надсилалися примірники акта Н-Н, повідомлення про наслідки нещасного випадку ([додаток 3](#)).

19. Усі нещасні випадки, оформлені актами Н-Н, беруться на облік і реєструються:

1) закладом освіти в журналі реєстрації нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти ([додаток 4](#));

2) органом управління освітою в журналі реєстрації нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти у закладах освіти, що належать до сфери управління ([додаток 5](#)).

Один примірник матеріалів розслідування таких нещасних випадків зберігається в архіві закладу освіти протягом 60 років.

20. Нещасні випадки, що трапилися із здобувачами освіти і не спричинили втрати здоров'я, наслідком яких є мікротравми, засвідчуються і реєструються медичним працівником закладу освіти в окремому журналі реєстрації мікротравм, що сталися із здобувачами освіти ([додаток 6](#)). Такі нещасні випадки не беруться на облік.

У разі настання через деякий час у постраждалого від мікротравм ушкодження здоров'я розслідування нещасного випадку проводиться відповідно до пункту 13 цього розділу.

21. Нещасні випадки, що сталися із здобувачами освіти в транспортних засобах (автомобільному, залізничному, міському електротранспорті тощо) за обставин, зазначених в абзаці дев'ятому пункту 5 розділу I цього Положення, розслідуються відповідно до цього Положення з урахуванням матеріалів розслідування, що проводять уповноважені на це органи у встановленому порядку. Для отримання результатів розслідування від уповноважених органів керівник закладу освіти надсилає до них письмовий запит. Розслідування таких нещасних випадків проводиться протягом 10 робочих днів після отримання результатів розслідування від уповноважених органів.

Матеріали розслідування аварії, пригоди (події) на транспорті, підготовлені відповідними уповноваженими органами, долучаються до матеріалів розслідування та є їх невід'ємною частиною.

22. Якщо керівник закладу освіти не отримав матеріалів про розслідування таких нещасних випадків від відповідних органів протягом одного місяця з моменту аварії, пригоди (події) на транспорті, комісія із розслідування нещасного випадку складає акт розслідування нещасного випадку та акт за формою Н-Н.

В акті Н-Н зазначається найменування органу, який безпосередньо проводить розслідування, примірники цього акта надсилаються органу управління освітою, до сфери управління якого належить заклад освіти, і уповноваженому органу, який проводить розслідування.

23. Нещасні випадки, що трапилися внаслідок отруєння, нанесення тілесних ушкоджень, у тому числі іншою особою, правопорушень, злочинів тощо із здобувачами освіти під час освітнього процесу, розслідуються уповноваженими на це органами.

За результатами розслідування нещасного випадку, що проводився уповноваженими на це органами, керівник закладу освіти видає наказ (розпорядження).

III. Спеціальне розслідування нещасних випадків

1. Спеціальному розслідуванню підлягають нещасні випадки, що трапилися під час освітнього процесу:

групові, що трапилися з одночасним травмуванням двох і більше потерпілих, незалежно від тяжкості тілесних ушкоджень;

що спричинили тяжкі наслідки (у тому числі інвалідність потерпілого);

із смертельним наслідком.

Спеціальне розслідування проводиться також у випадку смерті здобувача освіти під час освітнього процесу.

У разі самогубства здобувача освіти під час освітнього процесу проводиться розслідування органами правопорядку.

2. Про груповий нещасний випадок, нещасний випадок, що спричинив тяжкі наслідки (у тому числі інвалідність потерпілого), нещасний випадок із смертельним наслідком та у разі смерті здобувача (здобувачів) освіти під час освітнього процесу керівник закладу освіти зобов'язаний негайно повідомити:

батьків, інших законних представників потерпілого (потерпілих);

заклад охорони здоров'я за місцем, де стався нещасний випадок (у разі виявлення отруєнь - відповідний територіальний орган Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів);

орган управління освітою, інший державний орган, до сфери управління якого належить заклад освіти, засновника (засновників) приватного закладу освіти;

органи поліції за місцем, де стався нещасний випадок.

Повідомлення про нещасний випадок ([додаток 7](#)), як зазначено в пункті 1 цього розділу, надсилаються органу управління освітою, іншому державному органу, до сфери управління якого належить заклад освіти, засновнику (засновникам) приватного закладу освіти за допомогою засобів оперативного зв'язку (телефон, телеграф, електронна пошта, факс тощо) протягом трьох годин з моменту, як стало відомо про такий випадок.

3. Про кожний груповий нещасний випадок, нещасний випадок, що спричинив тяжкі наслідки, нещасний випадок із смертельним наслідком та випадок смерті здобувача освіти під час освітнього процесу орган управління освітою, до сфери управління якого належить заклад освіти, протягом доби повідомляє орган управління освітою вищого рівня.

Такі самі повідомлення надсилають, якщо смерть потерпілого (потерпілих) настала внаслідок нещасного випадку через деякий час, протягом тимчасового звільнення від занять у закладі освіти. У таких випадках спеціальне розслідування здійснюють із використанням матеріалів раніше проведеного розслідування нещасного випадку, у тому числі акта Н-Н.

Якщо смерть здобувача освіти настала внаслідок нещасного випадку, не зазначеного у [пункті 5](#) розділу I цього Положення, керівник закладу освіти, орган управління освітою, до сфери управління якого належить заклад освіти, протягом доби з моменту, як стало відомо про такий випадок, повідомляє орган управління освітою вищого рівня за формою повідомлення про нещасні випадки.

4. Спеціальне розслідування нещасного випадку, під час якого загинуло від 1 до 4 осіб або травмовано до 10 осіб, у разі смерті здобувачів освіти під час освітнього процесу проводить комісія із спеціального розслідування, яку створюють:

наказом органу управління освітою за місцезнаходженням закладу освіти за участю представника органу управління освітою вищого рівня, якщо нещасний випадок стався із здобувачем (здобувачами) освіти закладу освіти, що належить до сфери управління Міністерства освіти і науки України;

розпорядчим документом іншого державного органу, до сфери управління якого належить заклад освіти;

розпорядчим документом засновника (засновників) приватного закладу освіти.

До складу комісії із спеціального розслідування в закладах фахової передвищої, вищої, післядипломної освіти входить представник Міністерства освіти і науки України або особа, яку делегують виконувати функції представника Міністерства освіти і науки України за його розпорядженням.

5. Спеціальне розслідування нещасного випадку з особливо тяжкими наслідками, під час якого загинуло 5 і більше осіб або травмовано 10 і більше осіб, проводить комісія із спеціального розслідування, яку призначають:

наказом органу управління освітою вищого рівня за участю представника Міністерства освіти і науки України, якщо нещасний випадок стався із здобувачами освіти закладу освіти, що належить до сфери управління Міністерства освіти і науки України;

розпорядчим документом іншого державного органу, до сфери управління якого належить заклад освіти;

розпорядчим документом засновника (засновників) приватного закладу освіти.

6. До складу комісії із спеціального розслідування групового нещасного випадку, нещасного випадку із смертельним наслідком або випадку смерті здобувача освіти під час освітнього процесу входять:

голова - керівник (заступник керівника) органу управління освітою за місцезнаходженням закладу освіти, іншого державного органу, до сфери управління якого належить заклад освіти, посадова особа за рішенням засновника (засновників) приватного закладу освіти;

члени:

відповідальна особа з охорони праці та безпеки життєдіяльності органу управління освітою за місцезнаходженням закладу освіти;

керівник (заступник керівника) закладу освіти;

керівник служби охорони праці закладу освіти або особа, на яку наказом закладу освіти покладено ці обов'язки;

представник первинної профспілкової організації закладу освіти, членом якої є потерпілий, а в разі відсутності в закладі освіти профспілки - уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Залежно від конкретних умов (причин та наслідків нещасного випадку) до складу комісії із спеціального розслідування включаються представники Міністерства освіти і науки України, органів поліції, територіальних органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, інших органів (за згодою).

Комісія із спеціального розслідування зобов'язана:

обстежити місце, де стався нещасний випадок, одержати письмові чи усні пояснення від учасників освітнього процесу, працівників закладу освіти, потерпілого або потерпілих (якщо це можливо), опитати осіб - свідків нещасного випадку та осіб, причетних до нещасного випадку;

з'ясувати обставини та причини настання нещасного випадку;

визначити, чи пов'язаний нещасний випадок з освітнім процесом;

установити осіб, які допустили порушення вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності;

розробити заходи щодо попередження подібних нещасних випадків у майбутньому.

7. Члени комісії із спеціального розслідування повинні зустрітися з потерпілими або членами їхніх сімей, розглянути на місці соціальні питання та внести пропозиції про їх вирішення на розгляд відповідних органів, а також дати роз'яснення потерпілим (їхнім сім'ям) щодо їхніх прав відповідно до чинного законодавства України.

8. Комісія із спеціального розслідування протягом 15 робочих днів із дня її утворення розслідує нещасний випадок і складає акт спеціального розслідування ([додаток 8](#)), оформляє інші потрібні документи і матеріали, перелік яких наведено в пункті 11 цього розділу. За потреби строк спеціального розслідування може бути продовжений органом управління освітою, який утворив комісію із спеціального розслідування, але не більше ніж на 30 календарних днів.

9. Акт спеціального розслідування протягом трьох робочих днів розглядається та затверджується керівником органу управління освітою, який призначив комісію із спеціального розслідування нещасного випадку.

10. Акти за формою Н-Н не складаються і не беруться на облік у випадку смерті здобувачів освіти під час освітнього процесу від загального захворювання, хвороби за наявності довідки закладу охорони здоров'я за місцезнаходженням закладу освіти або за місцем проживання потерпілого (потерпілих).

11. До матеріалів спеціального розслідування належать:

копія наказу органу управління освітою за місцезнаходженням закладу освіти про утворення комісії із спеціального розслідування нещасного випадку;

акт спеціального розслідування;

акт Н-Н на кожного потерпілого окремо;

плани, схеми та фотознімки місця події;

протоколи засідань комісії із спеціального розслідування, опитувань, пояснення свідків нещасного випадку та інших причетних осіб, а також посадових осіб, відповідальних за дотримання вимог норм і правил з охорони праці та безпеки життєдіяльності;

витяги із журналів реєстрації інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності з потерпілим, копія сторінки журналу обліку навчальних занять про реєстрацію вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності з потерпілим;

витяги з журналів реєстрації інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності з педагогічними працівниками, якщо потерпілий - вихованець закладу дошкільної освіти;

копії документів про проходження навчання та перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності безпосередніх керівників (учителів, вихователів, викладачів, майстрів трудового навчання тощо);

довідка закладу охорони здоров'я про характер і тяжкість ушкоджень, що заподіяні потерпілому, або причини його смерті;

висновок експертної комісії (якщо таку було створено) про причини нещасного випадку, результати лабораторних та інших досліджень, експериментів, аналізів тощо;

копії наказу закладу освіти, органу управління освітою, до сфери управління якого належить заклад освіти, про вжиття запропонованих комісією із спеціального розслідування заходів щодо запобігання виникненню подібних нещасних випадків.

12. На вимогу комісії із спеціального розслідування керівник закладу освіти зобов'язаний:

запросити для участі в розслідуванні нещасного випадку фахівців-експертів;

організувати фотознімки пошкодженого об'єкта, місця нещасного випадку та надати інші потрібні документи;

організувати проведення лабораторних досліджень, випробувань та інших робіт;

надати транспортні засоби та засоби зв'язку, потрібні для роботи комісії із спеціального розслідування нещасного випадку;

забезпечити друкування, розмноження у потрібній кількості матеріалів спеціального розслідування.

13. За рішенням комісії із спеціального розслідування, у якому визначені питання, що потребують експертного висновку, утворюють експертну комісію. Письмовий висновок експертної комісії надсилається до голови комісії із спеціального розслідування.

14. Заклад освіти, де стався нещасний випадок, компенсує витрати, пов'язані з діяльністю комісії із спеціального розслідування та залученням до її роботи фахівців. Відшкодування витрат на відрядження працівників, які є членами комісії із спеціального розслідування або залучені до її роботи, заклад освіти здійснює відповідно до чинного законодавства України.

Відшкодування витрат на відрядження представників центральних органів виконавчої влади, інших державних органів, які є членами комісії із спеціального розслідування або залучені до її роботи, здійснюється за рішенням цих органів.

15. Голова комісії із спеціального розслідування нещасного випадку має право звертатися до закладів охорони здоров'я, закладів судово-медичної експертизи, органів поліції та інших органів із запитом про отримання матеріалів та висновків щодо нещасного випадку, а якщо потрібні висновки спеціального дослідження (експертизи) - після їх завершення.

16. Орган управління освітою, який утворив комісію із спеціального розслідування, протягом п'яти робочих днів після закінчення цього розслідування направляє матеріали спеціального розслідування:

органу управління освітою, до сфери управління якого належить заклад освіти;

керівникові закладу освіти, із здобувачем (здобувачами) освіти якого стався нещасний випадок;

первинній профспілковій організації відповідної профспілки або уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці (у разі, якщо немає профспілки в закладі освіти);

органу поліції за місцем настання групового нещасного випадку або нещасного випадку із смертельним наслідком.

17. Керівник закладу освіти, органу управління освітою, іншого державного органу, до сфери управління якого належить заклад освіти, засновник (засновники) приватного закладу освіти зобов'язані протягом п'яти робочих днів після отримання розглянути матеріали спеціального розслідування нещасного випадку і видати наказ (розпорядження) про вжиття запропонованих комісією із спеціального розслідування заходів щодо запобігання подібним випадкам, а також притягнення осіб, які допустили порушення нормативно-правових актів

про охорону праці, вимог безпеки проведення освітнього процесу, до відповідальності згідно із чинним законодавством України.

Про виконання заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам керівник закладу освіти письмово повідомляє орган управління освітою, інший державний орган, до сфери управління якого належить заклад освіти, засновника (засновників) закладу освіти.

18. Примірники акта спеціального розслідування, акта Н-Н (на кожного потерпілого окремо), копії наказу закладу освіти, органу управління освітою, до сфери управління якого належить заклад освіти, про вжиття запропонованих комісією із спеціального розслідування заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам в десятиденний строк після завершення спеціального розслідування надсилаються керівником закладу освіти, органом управління освітою, до сфери управління якого належить заклад освіти, до Міністерства освіти і науки України.

19. Міністерство освіти і науки України, орган управління освітою, інший державний орган, до сфери управління якого належить заклад освіти, засновник (засновники) приватного закладу освіти після отримання документів спеціального розслідування аналізують обставини та причини нещасного випадку і за результатами розгляду розробляють відповідні заходи щодо запобігання нещасним випадкам.

20. Матеріали спеціального розслідування зберігаються в архіві органу управління освітою, до сфери управління якого належить заклад освіти, протягом 60 років.

IV. Порядок ведення обліку нещасних випадків

1. Порядок ведення обліку нещасних випадків під час освітнього процесу в закладах освіти, що належать до сфери управління інших державних органів, визначається цими органами, а в приватних закладах освіти - їх засновником (засновниками).

2. Заклад освіти на підставі актів Н-Н подає звіт про травматизм під час освітнього процесу в закладі освіти ([додаток 9](#)) за підсумками року за формою НВ органу управління освітою, до сфери управління якого належить заклад освіти.

Органи управління освітою місцевих державних адміністрацій складають зведений звіт про травматизм із здобувачами освіти в закладах освіти, які належать до сфери їх управління, за формою НВ (зведена) ([додаток 10](#)), який надсилають за підпорядкованістю органам управління освітою вищого рівня.

3. Керівник закладу освіти відповідає за достовірність зазначених у звіті відомостей згідно із чинним законодавством України.

4. Якщо у звітному періоді настала смерть потерпілого внаслідок нещасного випадку, що стався минулого року, і у звіті за минулий період цей випадок зарахований до загальної кількості потерпілих, у звітному періоді цей нещасний випадок зараховується тільки до потерпілих із смертельним наслідком.

5. Заклади освіти, органи управління освітою, інші державні органи, до сфери управління яких належать заклади освіти, засновники приватних закладів освіти, Міністерство освіти і науки України заслуховують на засіданнях педагогічних рад, колегій, нарадах інформацію

про стан травматизму серед здобувачів освіти, проводять аналіз причин нещасних випадків, що трапилися, розробляють заходи щодо їх запобігання.

6. Міністерство освіти і науки України здійснює оперативний облік загальної кількості потерпілих, у тому числі в групових нещасних випадках та нещасних випадках із смертельним наслідком, нещасних випадків, що спричинили тяжкі наслідки, нещасних випадків невиробничого характеру із смертельними наслідками.

Завідувач сектору
мобілізаційної роботи,
цивільного захисту
та безпеки життєдіяльності

А.А. Цимбал

Додаток 4
до Положення про порядок
розслідування нещасних випадків,
що сталися із здобувачами освіти
під час освітнього процесу
(пункт 19 розділу II)

Рекомендована форма

ЖУРНАЛ

реєстрації нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти

у _____

(найменування закладу освіти, органу управління освітою, до сфери управління якого належить заклад освіти)

№ з/п	Дата, час події	Прізвище, ім'я, по батькові потерпілого, рік народження	Клас (група) тощо	Місце події (аудиторія, клас, кабінет, підприємство, місце проведення заходу тощо)	Обставини і причини нещасного випадку	Дата складання, номер акта Н-Н	Діагноз та наслідки нещасного випадку	Підпис потерпілого (особи, що представляє його інтереси) про отримання акта Н-Н
1	2	3	4	5	6	7	8	9

1. У разі направлення [акта Н-Н](#) поштою з повідомленням у графі 9 записують дату і номер відправлення.

2. Аркуші Журналу нумерують, прошнуровують та скріплюють печаткою.

3. Журнал зберігають у закладі освіти протягом 60 років.

Додаток 5
до Положення про порядок
розслідування нещасних випадків,
що сталися із здобувачами освіти
під час освітнього процесу
(пункт 19 розділу II)

Рекомендована форма

ЖУРНАЛ

реєстрації нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти у закладах освіти, що належать до сфери управління

(найменування органу управління освітою)

№ з/п	Дата, час події	Прізвище, ім'я, по батькові потерпілого, рік народження	Клас (група) тощо	Місце події (аудиторія, клас, кабінет, підприємство, місце проведення заходу тощо)	Обставини і причини нещасного випадку	Дата складання, номер акта Н-Н	Діагноз та наслідки нещасного випадку
1	2	3	4	5	6	7	8

1. Аркуші Журналу нумерують, прошнуровують та скріплюють печаткою.
2. Журнал зберігають в органі управління освітою протягом 60 років.

Додаток 6
до Положення про порядок
розслідування нещасних випадків,
що сталися із здобувачами освіти
під час освітнього процесу
(пункт 20 розділу II)

Рекомендована форма

ЖУРНАЛ

**реєстрації мікротравм, що сталися із здобувачами освіти
у _____**

**(найменування закладу освіти, органу управління освітою, до сфери управління якого
належить заклад освіти)**

№ з/п	Дата, час нещасного випадку	Прізвище, ім'я, по батькові потерпілого, рік народження	Клас, група, курс	Стислі обставини і причини нещасного випадку	Посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, що внесла запис
1	2	3	4	5	6

Додаток 1
до Положення про порядок
розслідування нещасних випадків,
що сталися із здобувачами освіти
під час освітнього процесу
(пункт 7 розділу II)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада керівника закладу освіти, який утворив

_____ комісію із розслідування нещасного випадку)

_____ (підпис, ініціали та прізвище)

" ___ " _____ 20__ р.

АКТ № _____
розслідування нещасного випадку

_____ (повне найменування закладу освіти, його засновник (засновники),

_____ найменування органу, до сфери управління якого належить заклад освіти)

_____ (дата складання акта)

_____ (місце складання акта (село, район, місто, область))

Комісія, призначена _____ (найменування закладу освіти, яким утворено комісію)

наказом від _____ № _____, у складі:

голови комісії _____ (прізвище, ім'я, по батькові) _____ (посада, місце роботи)

членів комісії:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (посада, місце роботи)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (посада, місце роботи)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (посада, місце роботи)

провела за період з "___" _____ до "___" _____ р. розслідування нещасного випадку, який стався _____

(місце події)

1. Відомості про потерпілого _____
(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, клас,

група, заклад освіти, час проходження навчання, інструктажу, перевірки знань з охорони праці, безпеки

життєдіяльності, домашня адреса потерпілого)

2. Обставини нещасного випадку _____

У пункті 2 цього акта описують усі події, що відбувалися, та роботи, які проводили до настання нещасного випадку. Зазначають, як проходив освітній процес, хто керував цим процесом, стан потерпілого. Викладають послідовність подій, наводять небезпечні та шкідливі чинники, які могли вплинути на потерпілого, описують його дії та дії інших осіб, причетних до нещасного випадку. Зазначають характер травми, ступінь її тяжкості, попередній діагноз і заходи, вжиті для надання домедичної допомоги потерпілому.

3. Причини нещасного випадку _____

У пункті 3 цього акта наводять основні технічні та організаційні причини нещасного випадку, у тому числі перевищення гранично допустимих норм небезпечних і шкідливих чинників, якщо вони вплинули на подію.

4. Заходи щодо усунення причин нещасного випадку _____

У пункті 4 цього акта висвітлюють заходи щодо ліквідації наслідків події (у разі потреби); заходи щодо усунення безпосередніх причин травмування і запобігання надалі подібним випадкам, що наведені в таблиці або перелічені в тексті із зазначенням змісту заходів, термінів їх виконання і посадових осіб, відповідальних за їх реалізацію.

5. Висновок комісії та пропозиції щодо осіб, які допустили порушення законодавчих та інших нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності, і запропоновані заходи щодо притягнення їх до відповідальності _____

У пункті 5 цього акта зазначають: нещасний випадок визнано (не визнано) таким, що пов'язаний з освітнім процесом, із зазначенням відповідного пункту Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу; рішення щодо складання акта за формою Н-Н (якщо нещасний випадок пов'язаний з освітнім процесом); відомості про осіб, у тому числі й потерпілого, чії дії або бездіяльність призвели до нещасного випадку (після викладення змісту порушення зазначають статті, розділи, пункти законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці, інструкцій з безпеки життєдіяльності під час проведення освітнього процесу, які були порушені), а також пропозиції про заходи щодо притягнення до відповідальності осіб, з вини яких стався нещасний випадок.

6. Зазначають, що комісія мала зустрічі з потерпілим або батьками, іншими законними представниками потерпілого, розглянула на місці питання надання соціальної і матеріальної допомоги, роз'яснила їхні права відповідно до законодавства.

Голова комісії _____
(посада) _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Члени комісії: _____
(посада) _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

(посада) _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

(посада) _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Роботу комісії продовжено на підставі наказу _____
(найменування закладу освіти, яким

_____ від "___" _____ р. № _____ у зв'язку з
створено комісію)

_____ (причина продовження строку розслідування)

Додаток 2
до Положення про порядок
розслідування нещасних випадків,
що сталися із здобувачами освіти
під час освітнього процесу
(пункт 7 розділу II)

Форма Н-Н

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада керівника закладу освіти)

_____ (підпис, ініціали та прізвище)

" ____ " _____ 20__ р.

АКТ № _____
про нещасний випадок, що стався із здобувачем освіти (вихованцем, учнем,
студентом, курсантом, слухачем, стажистом, клінічним ординатором,
аспірантом, докторантом закладу освіти)

(складається у п'яти примірниках)

1. Прізвище, ім'я, по батькові потерпілого _____
2. Стать: чоловіча, жіноча (потрібне підкреслити)
3. Вік (дата народження) _____
4. Повне найменування закладу освіти, де навчається, виховується потерпілий _____
5. Місцезнаходження закладу освіти _____
6. Підпорядкування (належність) закладу освіти _____
7. Дата і час нещасного випадку _____
(число, місяць, рік, час доби)
8. Місце, де стався нещасний випадок (заклад освіти, клас, кабінет, кафедра, майстерня тощо)

9. Вихователь (учитель, викладач), у групі (класі) якого стався нещасний випадок

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

10. Проведення інструктажу з охорони праці із здобувачем освіти, якщо нещасний випадок трапився під час трудового та професійного навчання, виробничої практики:

вступний інструктаж _____ (число, місяць, рік)

первинний інструктаж _____ (число, місяць, рік)

11. Проведення інструктажу з безпеки життєдіяльності із здобувачем освіти, якщо нещасний випадок трапився під час навчання:

вступний інструктаж _____ (число, місяць, рік)

первинний інструктаж _____ (число, місяць, рік)

(для закладів дошкільної освіти зазначають дату проведення інструктажу з безпеки життєдіяльності з педагогічним працівником, у групі якого стався нещасний випадок).

12. Обставини, за яких стався нещасний випадок _____

13. Вид нещасного випадку та подія, що призвела до нещасного випадку

_____ (нанесення тілесних ушкоджень, у тому числі іншою особою, отруєння, теплові удари,

_____ опіки, обмороження, утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою та інші ушкодження, отримані

_____ внаслідок аварій, пожеж, стихійного лиха (землетруси, зсуви, повені, урагани, інші надзвичайні події),

_____ ушкодження внаслідок контакту з представниками тваринного та рослинного світу, дорожньо-транспортна

_____ пригода, падіння з висоти, нервово-психічні навантаження тощо)

14. Причини нещасного випадку _____ (порушення правил безпеки і охорони праці, пожежної

_____ безпеки під час проведення занять, недоліки організації робочих навчальних місць, незадовільний технічний

стан будівель, споруд, території, порушення дисципліни, протиправні дії інших осіб, порушення правил дорожнього руху тощо)

15. Особи, які допустили порушення правил і норм, вимог нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності _____

(прізвище, ініціали,

посада, статті, пункти нормативно-правових актів, які було порушено ними)

16. Свідки нещасного випадку _____
(прізвище, ініціали, клас (група), де навчається,

місце роботи, якщо свідок працює, та місце проживання)

17. Заходи щодо усунення наслідків нещасного випадку

№ з/п	Зміст заходу	Строк виконання	Виконавець (посада, прізвище, ініціали)

18. Висновок комісії про наслідки нещасного випадку _____

Цей акт складено о _____ год _____ числа _____ місяця _____ року.
(дата складання акта)

До акта додається _____
(у разі незгоди зі змістом або висновком акта - окрема думка члена комісії)

Голова комісії _____
(посада)

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

Члени комісії:

(посада)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

(посада)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

(посада)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Додаток 3
до Положення про порядок
розслідування нещасних випадків,
що сталися із здобувачами освіти
під час освітнього процесу
(пункт 18 розділу II)

_____ (найменування органу управління освітою, іншого

_____ органу (організації))

_____ (прізвище особи, якій надсилають повідомлення, її

_____ місцезнаходження)

**ПОВІДОМЛЕННЯ
про наслідки нещасного випадку**

(прізвище, ім'я, по батькові потерпілого)

який (яка) навчається (виховується) _____
(найменування закладу освіти, клас, група тощо),

за актом про нещасний випадок за формою Н-Н № _____ від "___" _____ 20__ р.

Наслідки нещасного випадку: потерпілий одужав, встановлено інвалідність I, II, III групи, помер (потрібне підкреслити).

Діагноз за довідкою закладу охорони здоров'я	Звільнений від навчання (відвідування) у закладі освіти	Кількість днів невідвідування закладу освіти

(найменування посади)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

"___" _____ 20__ р.